

KOLBAH, Ivan, arhitekt (Osijek, 6. V. 1941). Diplomirao na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1966. Suradnik je Majstorske radionice D. Galića 1967–69. Bio je direktor u Arhitektonskome projektnome zavodu, a potom djeluje u građevnome poduzeću »Ingra«. Projektira školske, industrijske, stambene i hotelske zgrade: tvornica »Dawa« u Nairobiju, Kenija (1976), stambeni objekti »Selčina« u Sesvetama (1978), dogradnja škola »Marijan Badel« u Sesvetama (1980), »Braća Bobetko« i »Braća Ribar« u Sisku (1981), hotelski kompleks »Dagomis« u Sočiju, Rusija (1982, sa S. Milkovićem, V. Mihaljević i D. Krčmar), motel »Slavjanska – Radison« u Moskvi (1989, s T. Petrinjakom, S. Nikolićem i D. Poljaković). Sudjelovao na natječaju za hotel »Sheraton – Zagreb« (1985, I. nagrada, s M. Turkulinom, M. Tončić i S. Stipaničićem).

LIT.: D. Venturini, Arhitektonski projektini zavod – APZ, Zagreb 1982.

J. M. M.

KOLENDIĆ, Petar, književnik i kulturni povjesničar (Dubrovnik, 17. IX. 1882 – Beograd, 14. IV. 1969). Filozofiju završio u Beču, gdje je 1908. doktorirao kod V. Jagića, 1923. profesor na Filozofskom fakultetu u Skoplju, potom u Beogradu. Napisao veći broj radova iz područja renesansne umjetnosti i književnosti u Dalmaciji.

BIBL.: Slikar Juraj Čulinović u Šibeniku, VjAHD, 1920; Stube na crkvi sv. Ivana u Šibeniku, Starinar, 1923; Dokumenti o Andriji Alešiju u Trogiru, Arhiv za arbanasku starinu, jezik i etnologiju (Beograd), 1924; Je li Bonin iz Milana radio na šibenskoj katedrali?, Buličev zbornik, Zagreb–Split 1924; Šibenska katedrala pre dolaska Orsinijeva, Narodna starina, 1924; Mletački kaligraf Kamilo Zanetti kao štampar jednog dubrovačkog katekizma, Rešetarov zbornik, Dubrovnik 1931.

F. Bk.

KOLLENZ, Miroslav, arhitekt i urbanist (Karlovac, 5. V. 1926). Diplomirao na Tehničkome fakultetu u Zagrebu 1952. gdje od 1956. predaje. Bavi se planiranjem stambenih naselja, revitalizacijom starih gradskih jezgri te problemima uređenja groblja i memorijalnoga područja. Izradio je generalni urbanistički plan Varaždina (1960. s D. Boltarom), plan Trpnja (1961), plan novoga Centralnoga groblja u Novome Sadu (1966, s J. Seisselom), urbanističke projekte naselja Travno (1974) i Kotarnica (1976) u Zagrebu te gradskog groblja Lovrinac, memorijalnoga kompleksa i gradskog parka u Splitu (1976). Sudjelovao je na natječajima za rješenje sportsko-rekreacijske zone u Karlovcu (1961, II. nagrada) i revitalizaciju Tkaličeve ul. u Zagrebu (1966, I. nagrada, sa Z. Krznarićem).

Z. Kol.

KOLOČEP, otok Z od Dubrovnika. U vrijeme Dubrovačke Republike njezin sastavni dio. Naseljen već u doba antike, što potvrđuju arheol. nalazi gospodarsko-ladanjskoga građevnog sklopa u Z uvali otoka i nekoliko mramornih ulomaka odlično rađenih sarkofaga grč. i rim. porijekla. U župnoj crkvi je i nekoliko ranosrednjovj. ulomaka ukrašenih pleternom ornamentikom. Figuralno su obrađeni ulomak zabata s likom arhanela i fragmenti pluteja s lovačkim prizorima (XI. st.). Crkvice Sv. Antuna Padovanskog, Sv. Nikole i Sv. Srđa pripadaju regionalnoj skupini predromaničke arhitekture s kupolom. Župna crkva počela se graditi u XIII. st., a dovršena je u XV. st. kada se na radu spominju M. Radišić i V. Dešković; opremljena je skulpturama iz XIV. i XVI. st. U crkvi Sv. Ante čuva se poliptih Ivana Ugrinovica (1434). Na Z strani otoka vitka kula sagrađena je potkraj XVI. st., nakon što su Turci 1571. napali i opljačkali otok. Stambena arhitektura od XVI. a ponajviše iz XIX. st. slijedi osnovna obilježja uređenja naselja i oblikovnih načela graditeljstva s područja dubrovačkoga ladanja.

LIT.: V. Lisićar, Koločep nekoć i sad, Dubrovnik 1932. – I. Petricoli, Pojava romaničke skulpture u Dalmaciji, Zagreb 1960. – T. Marasović, Regionalni južnodalmatinski kupolni tip, Beritićev zbornik, Dubrovnik 1960. – J. Lučić, Prinos građi o spomenicima Lopuda i Koločepa, Prilozi – Dalmacija, 1966.

N. B. B.

KOLOĐVAR, ruševina nizinskoga burga J od Osijeka. Smješten usred močvara; građen od opeka, a tlocrtno slijedi kružno prapov. gradište (promjer oko 35 m) na kojemu je podignut. Bio je opasan dubokim jarkom. Spominje se 1290. kao posjed porodice Korod. God. 1472. drže ga Rozgonji, potom Nikola Čupor Moslavački, Ivan Ungor de Nádasd, a 1474. Ivan Pongracz de Dengeleg, koji ga je dobio od kralja Matije. Već 1697. spominje se kao ruševan.

LIT.: V. Radauš, SSS, 107–112.

A. Ht.

KOLO HRVATSKIH UMJETNIKA, mape reprodukcija suvremenoga lik. stvaranja u izdanju Matice hrvatske: I (1906), II (1907), III (1908, podnaslov *Kolo jugoslavenskih umjetnika*, I), IV (1909). Prva mapa sadrži reprodukcije u dvoboju i nekoliko djela u četverbojnome tisku, sljedeće mape po desetak reprodukcija u četverbojnome (slike) i 2–4

B. KOLAR, kadar iz filma *Bumerang*

reprodukcije u dvobojnome (skulpture) tisku vrhunske kvalitete (Dionička tiskara u Zagrebu). Reproducirana su djela V. Bukovca, M. Cl. Crnčića, F. Kovačevića, O. Ivekovića, C. Medovića, B. Čikoša-Sesije i dr. te kipara R. Frangeša-Mihanovića i R. Valdeca; u II. mapi dane su reprodukcije slov., srp. i bug. umjetnika. Predgovor prvoj mapi piše I. Kršnjavi a trećoj O. Iveković, koji daje sumarni pregled lik. stvaranja u južnoslav. zemljama. Kolo hrvatskih umjetnika prvi je pokušaj višebojnog reproduciranja lik. ostvarenja u Hrvatskoj.

Z. Ša.

KOLOMBAR, Tomislav, slikar (Koprivnica, 3. XII. 1899 – 28. IV. 1920). Završio je Učiteljsku školu (1917) i studirao na Akademiji u Zagrebu (od 1918). Ostavio nevelik, ali važan opus u kojemu se zamjećuje prijelaz od simbolizma i secesije prema ekspresionizmu. Karakterizira ga silovitost izraza, svjetlosni kontrasti, deformacija i hipertrofija detalja (*Noć*, 1920). Bavio se karikaturom i ilustracijom (E. A. Poe, G. de Maupassant). Retrospektivna izložba njegovih slika, crteža i grafika priređena je u Koprivnici 1983.

LIT.: M. Špoljar, Tomislav Kolobar (katalog), Koprivnica 1983. – V. Maleković, Značajno otkriće, Vjesnik, 26. VII. 1983.

Z. Ša.

KOLOMBO, Franjo → COLOMBO, Franjo

KOLUDROVIĆ, Perikle, građevni inženjer i poduzetnik (Dubrovnik, 15. VIII. 1846 – Split, 9. VII. 1913). Školovao se u Zadru i Padovi (1866–68). Nadzornik gradnje ruskih željeznica i arhitekt željezničkih stanica u Rusiji (1869–88). Živio u Splitu i Omišu. Inženjer pri Građevnoj sekciji Splita; projektirao i izvodio lučka pristaništa i gatove u Splitu, Kaštelima, Omišu (1893–1901). Obnovio je crkvu u Klisu (1902), školu u Pučišćima (1903), režiju duhana u Metkoviću (1906) i neke stambene zgrade.

D. Ki.

KOLUNIĆ-ROTA, Martin (Martinus Rota Sibenicensis), bakrorezac i kartograf (Šibenik, oko 1532 – Beč, 1582. ili 1583; neki pisci smatraju da je umro u Šibeniku 1596). U šibenskim ispravama u XVI. st. spominje se obitelj Kolunić alias Rota (tal. *rota*: kolo). Živi i djeluje u Rimu i Veneciji, a u Beču 1568. primljen u službu austr. carskoga dvora. Stekao ugled režući u bakroreze i čelikoreze (nadoreze) djela slavni suvremenika: A. Dürera (ciklus bakroreza *Muka Kristova*), Michelangela (*Posljednji sud* s Michelangelovim likom), Tiziana (*Bičevanje Krista*, *Magdalena pokajnica*), Klovija (*Marijin pohod Elizabeti*, *Uskršnuće*) i dr. Radio grafičke portrete habsburških vladara (*Ferdinand I*, *Maksimilijan II*, *Rudolf II*, *Marija Austrijska*), biskupa i papa (*Pio V*), državnika (*Cosimo II. Medici*, *Henrik IV*), portrete rim. careva, znanstvenika i drugih ličnosti (među ostalim i sumještanina, biskupa Antuna Vrančića). Radio i bakroreze s religijskim, alegorijskim i mitološkim sadržajima. U atlasu F. Valerija »Raccolta di le più illustri et famose città di tutto il mondo« (tiskan poslije 1572) objavio je bakroreze zemljopisnih karata, tlocrta i veduta gradova (Alžir, Carigrad, Rodos, Napulj, Venecija, Rim) i pov. zbivanja (*Bitka kod Lepanta*). – Za naše je područje osobito važna Kolunićeva kartografska

M. KOLUNIĆ-ROTA, *Posljednji sud*, bakrorez

djelatnost. I A. Fortis spominje njegove karte Dalmacije. God. 1570. potpisao je kartu srednje Dalmacije, objavljenu u atlasu G. F. Camozija »Isole famose, porti, fortezze e terre marittime sotoposte alla Serenissima Signoria di Venetia...« (Venezia 1571–72). Poznata je njegova karta oko lica Splita, od Trogira do Omiša. Kukuljević opisuje 159 Kolunićevih bakroreza i 6 crteža, koji se danas čuvaju u Beču (Albertina), Zagrebu (Valvasorova zbirka, Grafička zbirka Nacionalne i sveučilišne biblioteke) i Cavtatu (Bogišićeva zbirka).

U svojim ranim radovima oslanja se na kasnorenesansnu i manirističku tradiciju (škola M. Raimondija) a kasnije je vidljiv Dürerov utjecaj. Njegovi radovi pokazuju sigurnost u crtežu, jasnoću kompozicije i savršeno vladanje grafičkom tehnikom, što ga svrstava u najveće bakroresce visoke renesanse u Europi.

LIT.: A. Jiroušek, Martin Rota-Kolunić, Vijenac, 1923, 25. — L. Donati, Martino Rota, incisore sebenicense, ASD, 1927, 12. — Isti, Martino Rota, Appunti iconografici, ibid., 1927, 15. — M. Pittaluga, L'incisione italiana nel Cinquecento, Milano 1928, str. 186, 201. — R. Almagià, Monumenta Italiae cartographica, Firenze 1929. — M. D. Gjurčić, Jugoslavenski bakropisci od XV v. do danas, Zagreb 1929. — L. Donati, Alcuni disegni sconosciuti di Martino Rota, ASD, 1930, 57. — Isti, Alcune stampe sconosciute di Martino Rota, ibid., 1932, 73. — I. Sindik, Geografske karte Martina Rote, Atlas geografskog društva, Beograd 1932, 8. — N. Žic, Martin Rota kao kartograf, Jadranska straža, 1933, 6. — R. Gotthardt, Prilog katalogu grafičkoga djela Martina Kolunića Rote, I, Prilozi – Dalmacija, 1960. D. Kt.

KOLJANE, selo u gornjemu toku Cetine jugoist. od Vrljke. Dijeli se na Gornje i Donje Koljane. Na položaju *Crkvina* u Gornjim Koljanima otkriveni su ostaci starohrv. crkve iz IX. st. Pronađeni su dijelovi kamenoga crkv. namještaja ukrašena pletrom, među njima i ploča oltarne pregrade, jedan od najbolje očuvanih i najljepših spomenika ranoga srednjega vijeka u Hrvatskoj. Uokolo crkve su brojni grobovi u kojima su pronađene naušnice iz IX–XII. st. (od srebra, srebra s pozlatom i zlata), te mačevi i ostruge karolinškoga tipa (IX. st.). Pravosl. manastir *Dragović* u Gornjim Koljanima podignut je vjerojatno u XVI. st. Taj najstariji manastir s crkvom napušten je i porušen, a u XVIII. st. u neposrednoj blizini počela je gradnja nove crkve koja je završena 1867. U manastiru se nalaze rukopisi uglavnom iz XVI. st. U crkvi je bilo dosta ikona; prijestolne ikone sa staroga ikonostasa zamijenjene su novima u XVIII. st. Arheol. istraživanja uokolo manastira na položaju *Stari manastir* otkrila su ostatke

M. KOLUNIĆ-ROTA, Biskup Antun Vrančić, bakrorez

KOLJANE, ploča oltarne pregrade. Split, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika

